REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, plața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare.— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 40. Brașov, Miercurĭ 20 Februarie (5 Martie). 1902.

Enigma dela Orăștiă.[1]

IV.

Încă câte-va cuvinte asupra pasului tinerilor dela noua fóiă din Orăștiă.

Să vedem ce este închipuire ce ilusiune și ce realitate în procederea lor?

A crede, că e de ajuns ca un numĕr óre-care de bărbațĭ sĕ se asocieze într'o grupare cu caracter esclusivist și se ḑică, că vor sĕ scótă din impas partidul nostru oprimat și persecutat, pentru-ca tótă lumea românéscă sĕ-i aclame, este o închipuire. Ea n'are decât singurul moment atenuant, că e productul imaginațiunei unor tinerĭ, carĭ nu-șĭ dau sémă în de-ajuns de greutatea problemei și cred a puté isprăvi ei singurĭ, cu mintea și esperiența lor juvenilă, ceea-ce numai pe lângă forte marĭ dificultățĭ póte fi cu putință prin conlucrarea tuturor factorilor intelectualĭ și moralĭ ai națiunei nóstre.

A crede mai departe, că mijlocul de căpetenie pentru resolvarea amintitei probleme ar consta în trecerea dela atitudinea résistenței pasive la activitate față cu parlamentul — este o curată ilusiune, care nu se deosebesce cu nimic de multele ilusiunĭ, ce și-le-au fost făcut cea mai mare parte dintre bărbații noștri de tótă etatea, cu deosebire în deceniul din urmă.

Ce rĕmâne dér realitate în tótă întreprinderea amintiților tinerĭ?

Rĕmâne realitate dór buna lor intențiune—ce am admis'o dela început și n'o contestăm nicĭ adĭ—plus o mulțime de idei și părerĭ, care de care mai esotice, neclare și nepotrivite cu esigențele situațiunei de fată.

Mai rĕmâne realitate, fórte regretabilă, și tonul îngâmfat cu care „Libertatea“ din Orăștiă debutéză față cu tóte elementele de judecată din trecut și present și față cu toțĭ factorii, fără de al căror concurs activ și necondiționat nicĭ pomenire nu póte fi de-o reculegere a forțelor nóstre naționale de luptă.

Intre aceste idei și părerĭ, carĭ dovedesc, că cei dela „Libertatea“ n'au studiat și prin urmare nu cunosc situațiunea, este și afirmarea — ce am citat'o în articolul nostru premergĕtor — după care noi Românii din acest stat am fi făcut până acum *„ofensivă“* ca și *defensivă* cu caracter doctrinar și ostil orĭ și cărei evoluțiunĭ“.

A vorbi despre o *„ofensivă“* a partidului nostru, este o absurditate așa de mare, încât dovedesce totala nepricepere a condițiilor, în carĭ s'a înființat, s'a desvoltat și a luptat acest partid până acuma.

Adversarii noștri tot-déuna au vrut sĕ ne presente ca pe unii, carĭ am voi sĕ atacăm națiunea lor, sĕ atacăm statul și sĕ ne rupem de el, cu alte cuvinte sĕ facem cea mai înverșunată ofensivă. Așa au presentat ei și pasul întreprins cu memorandul în 1892, ca și cuprinsul memorandului însușĭ.

Adevĕrul și realitatea este însĕ, că noi Românii n'am ieșit nicĭ-odată din defensivă, décă vrețĭ și pentru simplul cuvênt, că n'am putut'o face. Noi am fost tot-déuna cei atacațĭ și decĭ tot-déuna ne-am aflat în stare de apĕrare.

Décă pe timpul mișcărilor cu memorandul tinerimea nóstră, care a eșit din acele mișcărĭ, a primit cum-va vre-o impresiune că partidul nostru ar fi voit sĕ întreprindă un asalt asupra posițiunei adversarilor, atuncĭ pentru acéstă impresiune—încât ea a putut sĕ fiă resultatul unor aparențe amăgitóre datorite purtării nechibzuite, din punct de vedere al intereselor partidului, a unor „matadorĭ“ ai acelei mișcărĭ, aceștia vor trebui sĕ rĕspundă înaintea națiunei pentru purtarea lor.

Noi însĕ scim una și bună. Partidul nostru național nu s'a gândit nicĭ-odată sĕ ia ofensiva, ci s'a mulțumit cu rolul ce i-se impunea de împrejurărĭ, de a apĕra în mod leal și cu mijlóce legale libertatea și drepturile poporului, atacate și încălcate de adversarĭ; el n'a intenționat și n'a voit a-se da nicĭ pasului sĕu cu memorandul o ast-fel de însemnătate.

De aceea acest partid nicĭ nu póte vedé în faptul, că „mulțimea cea mare a conducĕtorilor sĕi politicĭ au ținut și țin cu evlavie la un anume program și o anumită tactică, jurând în doctrinele, în carĭ s'au născut și au crescut“, vr'un inconvenient din punctul de vedere al disciplinei de luptă față cu adversarii nému̦lui nostru — cum cred cei dela „Libertatea“.

Din contră partidul trebue sĕ considere acest fapt ca o garanță pentru puterea sa de cohesiune și de resistență și nu póte decât sĕ-l îngrijéscă, că tinerii amintițĭ se ridică contra acelor doctrine pentru a avé mână liberă, ca sĕ pótă trece mai ușor de pe basa lui de operațiune pe terenul de luptă al adversarilor, în credința, că — acolo ișĭ vor puté mĕsura mai bine puterile cu ei.

Mai este óre de lipsă sĕ mai spunem, ce importanță are acea alipire de programul național și de doctrina salvatóre de neam, de limbă și de cultură a naționalismului din era vechiă?

Credem că nu. Dér nu va fi de prisos a accentua, că acéstă doctrină este, care n'a cunoscut și nu va cunósce nicĭ-odată nicĭ un fel de compromis prin care s'ar puté distruge séu și numai compromite vr'unul din interesele cele mari de esistență națională ale poporului.

Dér cei dela „Libertatea“ cer „arme nouĕ pentru ómenii noi“. Ei cer arme mai perfecționate „prin succesele timpului și prin esigențele popórelor“ (?!)

Ḑisu-le-a cine-va sĕ se bată și adĭ cu puscĭ cu cremene, décă pot avé de acele cu repetiție?

De sigur, că n'a s'a găsit nimenĭ, care sĕ le dea acest sfat, nicĭ chiar dintre cei mai bĕtrânĭ și ruginițĭ naționaliștĭ dela 1848. De ce aruncă dér cu astfel de cuvinte: „ómenĭ noi, arme nouĕ?“ Sunt numai ómenii noi chiămațĭ sĕ pórte adĭ în luptă arme nouĕ și perfecționate?

Orĭ cât de mare rol ar juca adĭ armele perfecționate, întrebăm: ce facĭ cu arma, fie cât de bună, décă n'ai oștire, care sĕ-o manueze, oștire bine disciplinată și organisată, care sĕ privéscă cu credință și evlavie la unul și același stég?

Cu cât mai mult vor dori d-lor sĕ revisuéscă doctrinele, carĭ ḑic că-i împiedecă, cu cât mai mult vor umbla sĕ schimbe program, tactică și chiar și numirea partidului, cu cât mai mult se vor strădui a „aboli tóte formele mașinale“, cu atât mai mare confusiune vor produce în sinul partidului, ér „spiritul vremei“ se va manifesta față cu astfel de întreprinderĭ fără de nicĭ o noimă și înțeles, numai printr'un hohot, care sĕ fie auḑit pană peste oceanul Atlantic.

Despre schimbare de strategiă orĭ de tactică se póte vorbi numai când legiunea, cu ómenii ei vechĭ și noi, este deja bine organisată, instruită, esercitată și așeḑată în ordine de bătaie.

Tinerii noștri însĕ cred, că se póte întreprinde rĕsboiŭ, „ofensivă“ și „defensivă“, fără a avé mai înainte asigurate măcar cadrele. Ei n'au răbdare sĕ pregătéscă lupta, ci vĕd deja în fie-care alegĕtor român un ostaș, care va porni după dênșii pe dată ce-i va zări cu caschetele nouĕ strălucitóre, cu carabinele cu repetiţiă sistem de era Szell și cu stégul cu nouele inscripțiunĭ. Ei decid înainte și tactica în luptă fără de a avé nicĭ cea mai mică ideă despre forțele, de carĭ ar puté dispune.

Teren de luptă și de espansiune vĕ trebuesce, iubițĭ confrațĭ?

Cine dintre noi ar vrea sĕ vi-l răpéscă și sĕ vĕ împiedece în „manifestarea energiei înmagazinate“?

Dér căutațĭ terenul, unde trebue și unde reclamă marele pericul al situațiunei, și manifestați-vĕ energia în direcția pretinsă de acéstă situațiune adĭ când au trecut vremile bravurelor personale, și se cere acțiune concentrată și puternică prin spiritul de abnegațiune și de jertfire al tuturor.

Memorandul congresului catolic. Contele Iuliu *Szapary*, președintele mirean al congresului catolic unguresc, a făcut o visită ministrului de culte *Wlassics* rugându-l sĕ-i mijlocéscă o audiență la Maj. Sa, pentru-ca în fruntea unei delegațiunĭ sĕ înmâneze monarchului memorandul Congresului. Ministrul a luat cu plăcere asupră-șĭ sarcina de-a mijloci audiența.

Bulgaria și România. Sâmbăta trecută Balabanoff a plecat la Bucurescĭ prin Belgrad, petrecut fiind de miniștri. Balabanoff a declarat într'un interwiev, că misiunea sa o sĕ fie întemeiarea unei bune înțelegerĭ între România și Bulgaria. Asupra notei guvernului român cu privire la insultarea soldaților românĭ din partea Bulgarilor (la insula „Gâsca Mare“, Teleorman) guvernul bulgar a dat ordine severe pentru prinderea și pedepsirea vinovaților.

Mișcarea națională în Polonia.

In timpul din urmă în publicistica polonesă se ventiléză cu mult zel cestiunea polonesă.

Inseparabil de acéstă cestiune este fără îndoială și ucrainismul, care a fost cultivat în mod artificial în Galiția.

După evenimentele din Wreschen au urmat demonstrațiunile tumultuóse din Lemberg și alte orașe ale Galiției, carĭ au degenerat în manifestațiunĭ ostile contra consulatului german și rusesc din Lemberg.

Tóte aceste întêmplărĭ nu par a fi, decât preludiul unei acțiunĭ polonese seriόse și de mult pregătită și care se începe, apropé ca orĭ-ce acțiune seriósă națională, cu demonstrațiunĭ de ale tinerimei.

Demonstrațiunile tinerimei nicăirĭ n'ar trebui desconsiderate ca nisce lucrurĭ neînsemnate, mai ales când acelea pórtă caracterul unei acțiunĭ organisate și nu al isbucnirei momentane isvorîtă din expasiune tineréscă.

Chiar și din „Reichstag“-ul german și din „Landtag“-ul prusian cestiunea polonesă nu vré sĕ disparä dela ordinea ḑilei. Considerând apoi, că manifestațiunile patriotice dela întrunirile publice ale Polonilor din Austria, și îndreptate tóte contra Germaniei și Rusiei, se țin lanț, trebue involuntar sĕ ajungem la conclusiunea, că mișcarea este fórte seriósă.

Ministrul de interne al Prusiei, baronul de Hammerstein, a enunțat ce e drept nu de mult în camera deputaților, că imperiul, pe care Polonii se sforțéză a-l restaura, este un imperiu al visurilor, ér istoria Polonilor se póte considera ca definitiv transată, cu tóte acestea însĕ ultimele evenimente ne arată, că Polonii lucréză cu multă dibăcie pentru realisarea visului lor.

In oposiție cu mișcările de-asemenea natură ale Polonilor din alte periόde, șlahta polonesă la aparență are o atitudine pasivă, aducêndu-șĭ aminte de desilusiile, pe carĭ li-le-a revocat în memorie ministrul prusian, ḑicênd, că însușĭ Napoleon I, care ar fi avut cel mai mare interes de-a avé vîrît între Germania și Rusia un stat, care sĕ-i fi fost devotat, a repudiat restaurarea regatului polon.

Cu promisiunea, că odată cu cultura germană va întroduce și disciplină și ordine germană, moravurĭ și civilisație germană în provinciile odinioră polonese, baronul de Hammerstein crede, că va transa nu numai actuala mișcare, dér peste tot întrégă cestiune polonă.

Mișcarea actuală națională din Polonia, orĭ cât de paradoxal s'ar păré, ișĭ are sprijinul sĕu cel mai puternic în liga socialistă.

Încă la congresul socialist internațional dela 1896 ținut în Londra, delegații

[1] A se vedé n-rii 33, 35 și 37 ai „Gaz. Trans.“ din a. c.

polonĭ au formulat postulatul independenței Poloniei ca principiu fundamental al proletariatului polon în politica internațională.

Moțiunea delegaților polonĭ n'a rĕsbit în numitul congres din pricina, că a fost combătută de delegații francesĭ.

Sforțările socialiștilor polonĭ relative la restaurarea independenței polone se disting prin încrederea, ce o au în forțele lor proprii. Afară de ajutorul Ukrainenilor, aliațĭ cu dênșii, ei la alt sprijin strĕin nu conteză.

Un diar socialist polon scrie sub titlul: „Metamorfosele idealului nostru politic“ următórele: „Credeam în revoluțiunea socială din Apusul Europei, care sĕ ne aducă salvarea. Se pare însĕ, că n'avem dovedĭ, că revoluțiunea ar fixa o frontieră între socialism și capitalism. Socialisațiunea economică se petrece în forma legislației sociale, temeiul socialisațiunei însĕ este democratisarea puterii de stat și abrogarea asuprirei naționale“.

„Lupta pentru independență, pe care trebue sĕ o luptăm“, scrie autorul articolului citat, „nu póte fi provocată, ca un resultat al simțului de dreptate al vecinilor noștri din Apus și Rĕsărit, ci ca un resultat al propriilor nóstre forțe, pe carĭ în momentul potrivit și în împrejurărĭ favorabile, va trebui sĕ le punem în lucrare. Scopul principal al politicei nóstre naționale trebue sĕ fie rĕsboiul cu *Rusia*, séu o revoluție a nóstră. Cucerirea provinciilor supuse dominațiunei *prusiane* va fi o altă problemă a nóstră. Incât pentru părțile supuse Austriei, postulatele nóstre trebue sĕ se mărginéscă de-ocamdată la separarea Galiției și dobândirea unei posiții analóge cu cea a Ungariei“.

Acestea sunt părerile în tabĕra socialiștilor polonesĭ relativ la politica, ce vor sĕ o urmeze, pentru-ca sĕ ajungă la independența Poloniei.

Principele Henric în America.

(Banchetul pressei.)

In onórea principelui Henric pressa a dat un banchet în sala festivă de la Waldorf-Astoria-Hotel. Sala era prefăcută într'o adevĕrată grădină de florĭ. Logile în cele trei etaje ale salei erau fie-care câte un chiosc împodobit cu ghirlande, ér în logĭ cele mai frumóse și mai elegante dame americane, carĭ au despoiat tóte decorațiile logilor, aruncând florile asupra principelui când acesta șĭ-a terminat discursul, ce l'a ținut.

Discursul pronunțat de principe avù următorul conținut:

„Sunt conscient de faptul, că sunt óspele representanților pressei și în special al diarului „Newyorker Staatszeitung“ și țin a Ve mulțumi pentru învitarea, ce mi-ațĭ făcut și pentru primirea din astă séra. Inainte de a mĕ ocupa cu detailurĭ, a-șĭ dori sĕ vĕ comunic tuturor, că acéstă serbare, care ne-a unit aicĭ, cu tóte că s'ar puté considera ca oficială, eu o privesc ca intimă și dorința mea este, ca nicĭ unul dintre d-vóstrĕ, părăsind acest banchet, sĕ nu caute a esploata ceea-ce s'a spus séu vorbit aicĭ. Fără îndoiélă *pressa este adĭ un factor, décă nu o putere, care nu se póte negligia* și pe care așĭ putea sĕ o asémăn cu nenumĕrate mine submarine, carĭ în multe casurĭ esplodéză într'un moment neașteptat. O altă asemĕnare, mai corĕspundĕtóre gustului d-vóstrĕ și mai măgulitóre în același timp, a fost făcută de Maj. Sa împĕratul în momentul, când am plecat. Impĕratul a dis: Tu vei întêlni acolo mulțĭ representanțĭ ai pressei și doresc sĕ aibĭ tot-déuna în vedere, că *omenii pressei în Statele-Unite se ranjéză cu generalii mei comandanți.* Sciu, că vĕ va interesa a afla ceva despre natura misiunei mele în acéstă țéră. Lucrurile stau așa: Maiestatea Sa a urmărit esact desvoltarea repede a Statelor-Unite și Maj. Sa scie sĕ-șĭ dea sémă, că națiunea d-vóstră progreséză fórte iute. Misiunea mea în acéstă țéră se póte considera ca un act de amiciție și de politeță, care are singura țintă, de a promova bunele relațiunĭ între Germania și Statele Unite. Décă d-vóstrĕ avețĭ dorința sĕ primițĭ o mână, ce vi-se întinde, vețĭ găsi o asemenea mână dincolo de Ocean“.

Toastul diaristului Hermann Ridder dela „Newyorker Staatszeitung“ avù următorul text.

„Ațĭ venit la noi ca óspe și cu atâta cordialitate v'a întêmpinat poporul american, încât eu, cu tóte că ar trebui sĕ fiu cel din urmă dintre toțĭ la acéstă masă, nu pot sĕ nu ating o temă politică. Alteță, ca sĕ o spun verde: d-vóstrĕ a-țĭ călcat în mod surprindĕtor una dintre cele mai venerate tradiții ale țĕrii nóstre, *doctrina Monroë.* D-vóstre, ca representant al împĕratului german, adevĕrat că n'ațĭ cucerit vr'un petic din țéră, dér ne-ațĭ cucerit pe noi pe toțĭ. Sĕ scie, că Frederic cel Mare era amic al lui Washington și că unul din stabul sĕu, a venit la noi în ceasul nevoiei. Numele lui va fi tot-déuna în amintirea nóstră. Acesta a fost baronul *Steuben,* care a instruit recruții armatei continentale, a făcut din ei soldațĭ și póte a făcut posibil triumful cel mare al lui Washington. Din acel timp și până în diua de adĭ Germania a rĕmas amica Statelor-Unite. Esistă legăturĭ de sânge, étă de ce este natural, că noi adĭ ne salutăm cu simpatie specială. Vĕ salutăm nu numai ca pe principe german, ci ca pe unul cu care suntem legațĭ cu legăturile înrudirei. Spiritul saxon a jucat un rol în viéța națională americană, tot așa ca și la d-vóstrĕ, unde a împrumutat nouĕ putere marelui imperiu, din care venițĭ. Dați-ne voie a spera, că acéstă trăsătură în poporul american va uni pe viitor cu legăturile unei amiciții tot mai intime cele douĕ popóre. In acest sens, Vĕ învit, d-lor, sĕ vĕ ridicațĭ și stând în picióre sĕ bem urând Alteței sale viéță îndelungată“.

A mai toastat Whitelad Reid redactor-șef la „Newyork Tribune“ pentru Roosevelt și împĕratul Vilhelm, Charles Villiam Knapp redactor-șef dela „St.-Louis Republik“ pentru amiciția internațională.

Societatea istorică română

In ședința dela 16 Febr. st. v. a. c. a Societății istorice române, d-l *Nic. Densușianu* a vorbit despre *chineziatul familiei Basaraba* din comunele Rîul-alb și Rîușor în Țéra Hațegului, presentând și comentând un document original din a. 1398. D-sa a espus situațiunea chineziatelor române în secolul al XIII-lea și al XIV-lea, a vorbit despre vechiul drept public al districtelor române din acéstă epocă (lex antiqua districtuum volahicalium universorum), arătând, că familia Basaraba a fost una din familiile princiare cele mai ilustre și în epoca Dacilor, din care se alegeau regii și marii preoțĭ (în textul istoricului Iornande: *Zarabi*) și a conchis, că la familia chinezilor românĭ Basaraba dela Hațeg este a-se reduce și originea familiei princiare a Basarabilor din Țéra românéscă.

D-l *Tocilescu* a comunicat mai multe documente descoperite de d-sa în archivele municipalităților din Brașov și Sibiiu.

SCIRILE DILEI.

— 19 Februarie. v.

Ațîțările kossuthiștilor în Bihor. Sub titlul acesta publică *„Alkotmany“* o corespondență, ce i-se trimite din Beiuș vorbind despre ațîțările kossuthiștilor în Bihor cu scop de a turbura sĕrbarea jubileului de 50 de anĭ de preoție a venerabilului episcop Mihail *Pavel.* Intre altele se spune, că deputatul *Barta* Ferencz n'a ajuns la mandat în urma cuceririlor ce le-ar fi făcut partidul 48-ist, ci în urma ideilor socialiste rĕspândite de corteșii sĕi printre popor. Poporului dela sate i-s'a promis, că *averile bisericescĭ vor fi confiscate* și ast-fel întreg domeniul episcopal va fi parcelat și împărțit țĕranilor. Fiecăruia îi va sta în voie de a fierbe rachiu cât vré el, póte sĕ cultive și tutun și dările vor fi micșorate. In împrejurimea Beiușului se află o singură comună maghiară, *Tarkany,* locuită de Ungurĭ reformațĭ. Aceștia au cutrierat satele româncescĭ și au propovĕduit adevĕrată revoltă în contra autorităților publice și a domeniului episcopesc, promițênd marea cu sarea și fanatisând poporul. Lupta acésta s'a pornit în contra tuturor nădrăgarilor din cerc. La banchetul lui *Barta,* dat în Beiuș reformații din Tarkány strigau că *preoții trebue spândurațĭ mai întâiŭ,* și nimenĭ nu s'a aflat care sĕ-i fi provocat la ordine. Corespondența arată apoi marile binefacerĭ aduse de episcopul *Pavel* spre ușurarea sorții poporului fără deosebire de confesiune, și încheie așa: „Durere, sunt în Beiuș, ca pretutindenĭ, ómenĭ ingrațĭ și fără caracter, carĭ nu încetéză a debita în diare și în societățĭ calomnii josnice la adresa episcopului și a domeniului și a profera ofense și la adresa Românilor gr. catolicĭ“...

Remaniare ministerială. Din Budapesta se scrie, că ministrul de comerciŭ Hegedüs se va retrage în cursul sĕptĕmânei și în locul lui va fi numit Horánszky.

Duelul Tisza-Rakovszky. Erĭ la órele 2 a avut loc duelul între deputații Rakovszky, unul din leaderii partidului poporal, și contele Tisza István. Causa duelului a fost o altercație avută în parlament. Duelul a fost în condiții grele, sabie, fără bandaje. Rakovszky a fost rănit grav la braț. Adversarii nu s'au împăcat.

Emigrarea din comitatul Baciŭ. Vice-șpanul acestui comitat a dat o circulară către fisolgăbirĕĭ cu privire la emigrare. Circulara spune, că pe când în anul trecut s'au dat *numai* 2992 pasapórte, anul curent deja până acum s'au dat 1831 pasapórte individilor, carĭ merg în alte părțĭ ale lumii, ca sĕ-șĭ câștige pânea de tóte dilele.

Érășĭ Brassó și nu Kronstadt. Mare supĕrare a avut dilele acestea căpitanul de poliție dintr'un oraș din Ungaria. Intr'o diminéță luându-șĭ corespondența sosită cu poșta din acea di, vede între diferitele plicurĭ unul cu inscripție dualistă, ungaro-germană. Era un plic dela căpitanul poliției din Brașov. Ce caută inscripția nemțéscă pe plic? se întreba căpitanul și era cât pe ce sĕ-l apuce năbădăile. Și încă inscripția germană e tipărită cu litere mai marĭ, decât cea unguréscă. Mi a fene? — Trebuia căpitanul sĕ-șĭ rĕsbune într'un chip óre-care, căcĭ de nu, îl lovia damblaua. Se apucă decĭ și trimite plicul ca „corpus delicti“ la redacția lui Vészi. Cine se apere mai cu eficacitate interesele patriei primejduite, decât Vészi? In adevĕr, organul lui Vészi a înjurat strașnic pe Sașĭ, numindu-i „țapĭ“ și mai nu sciu cum și în cele din urmă recomandă „tuturor autorităților patriotice“, ca sĕ pună la dosar orĭ-ce adrese venite în plic, care ar purta inscripția „Kronstadt“. — Va sĕ dică, acuma e salvată patria!

FOUILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ceva despre Victor Hugo.

Cu ocasia centenarului marelui poet al Franciei prin tóte orașele marĭ ale Europei și în deosebĭ prin orașele țĕrilor de rassa latină s'au ținut sĕrbărĭ jubilare, prin carĭ s'au relevat meritele acestui gigant al romantismului.

La noi, în sala Atheneului din Bucurescĭ, de asemenea a fost sĕrbătorit de lume. In fața bustului marelui poet s'a vorbit despre concepțiile lui literare, despre modul cum a priceput el lumea și din piesele lui s'au declamat scene întregĭ de către unii artiștĭ ai teatrului național.

E de netăgăduit, că concepțiile lui teatrale sunt de multe-orĭ fórte ciudate, și décă asistăm la representarea vre-unei piese simțim, că e frumos, e frumos peste mĕsură, e frumos dela servitor și până la rege, dér rațiunea ne rĕmâne de multe-orĭ nemulțumită, neputênd pricepe logica situațiilor așa de puțin verosimile.

In privința acésta e fórte îndreptățită părerea unui actor de valóre dela Teatrul Național, care 'mĭ spunea: „La Victor Hugo nu trebue sĕ cercetezĭ nimic, sĕ privescĭ numai și te-asigur, că ai sĕ fi mulțumit cu atâta!“

O dovadă puternică la cele dise mai sus e actul I din Ruy-Blas:

Lacheul lui Don-Salust, Ruy-Blas, după-ce câștigă simpatia publicului prin povestirea vieții sale, prin desvĕluirea sufletului sĕu entusiast și prin espunerea sentimentelor înalte de carĭ e sbuciumat și mai cu sémă prin sincera destăinuire a amorului ce-l simte față de regina, acest lacheu se trezesce de-odată îmbrăcat de către stăpânul sĕu Don Salust în haine de nobil. Ruy-Blas rĕmâne uimit și uimirea îi cresce când Don Salust îl numesce fratele sĕu și îl botéză cu numele de Don Cesar.

„Eu vréu sĕ-țĭ fac fericirea... Mergĭ... și lucrul este gata!“

Așa-i dice Don Salust și bietul lacheu nepricepênd nimic întrebà:

„Dér ce sĕ fac?...“

In timpul acesta tocmai trecea prin apropiere regina cu damele de onóre și Don Salust arătându-i-o îi rĕspunde:

„Sĕ iubescĭ pe acea femeie și sĕ fi amantul ei!“

...Și cade cortina.

Étă un sfîrșit de act!

Dér sĕ lăsăm aprecierile literare asupra poetului, nu e nicĭ locul, nicĭ timpul pentru așa ceva și nicĭ nu cade în cadrul puterii nóstre de a vorbi mai adênc despre asta.

Vrem sĕ povestim numai cetitorilor „Gazetei“ ceva din viéța intimă a poetului, așa după cum ne spune Jules Claretie, bĕtrânul director al Comediei Francese, care a fost unul din cei mai familiarĭ óspețĭ în casa lui Victor Hugo.

Poetul nu se lăsa rugat când avea sĕ povestéscă ceva și de multe-orĭ îi dicea lui Claretie: „Rĕsfoesce-mĕ!“

Bĕtrânul Claretie apoi adunà fructele acestor așa dise „rĕsfoirĭ“, monedă strălucită și prețiósă, care luminéză întru câtva viéța intimă a poetului, care a umplut veacul al XIX-lea cu sgomotul succeselor și gloriei sale.

„El avea — dice Claretie — credință în diua de mâne. Când întorcêndu-se în micul sĕu hotel din „l'avennue d'Eylan“, unde mai târdiu avea sĕ móră, trecênd pe imperiala omnibusului prin partea, care adĭ pórtă numele sĕu, nu sunt destul de sigur décă nu șĭ-a dis adesea-orĭ: „aci se va ridica odată statuia mea!...“, căcĭ el credea în tóte nemuririle“.

Dér amintirea cea mai interesantă este fără îndoială starea sufletéscă a lui Hugo când era pe cale de a-se întórce din exil după prăbușirea tragică a guvernului:

Era în diua de cincĭ Septemvre 1870. Jules Claretie în ajun părăsise câmpul de bătae dela Sedan și se duse la Bruxelles unde întêlni pe Hugo, care după lovitura de stat disese: „Când libertatea va reîntra în țéră, voiŭ reîntra și eu!“...

Și acum republica odată proclamată însemna libertatea reînviată și Victor Hugo cerea la gara de nord din Bruxelles un bilet pentru Paris.

Claretie ne-a conservat înfățișarea esactă a exilatului în cea din urmă di a osândei:

Un tenĕr din Clușiŭ mort în expediția din China. Între primele victime ale espediției chineze se numĕră aspirantul de ofițer de marină Papp Bela, fiul generalului de honvedi, care atuncĭ era în Clușiŭ. Tînĕrul a cădut la asediul orașului Peitang și a fost înmormêntat acolo. Unul din cameradii luĭ Papp, întorcêndu-se acasă a adus mamei repausatului eșarpa de serviciu și câteva obiecte de amintire de la fiul sĕu. Numele celor căduțĭ din ordinul Maj. Sale s'a gravat în marmură în biserica garnisónei din Pola, dér părinții lui Papp nu s'au mulțumit cu atâta, ci au mijlocit exhumarea fiului lor și aducerea lui acasă. Erĭ a sosit la Fiume vaporul „Maria Valeria," care a adus acasă osemintele tînĕrului Papp.

Bóla reginei Wilhelmina. Lui *„Daily Express“* din Londra i-se comunică următórele din *Amsterdam*: Sufletul reginei Wilhelmina e bolnav, ea sufere de *melancolie* în grad mare, așa încât cei din jurul ei se tem, că regina îșĭ va pierde mintea.—Scirea acésta e publicată de tóte diarele; o telegramă din Haga spune însĕ, că faimele despre bóla reginei sunt esagerate și că sănĕtatea reginei nu e de loc în pericol.

Rusificarea Finlandei. Orașul Helsingfors a fost sĕptĕmânile trecute, cu ocasiunea aniversării manifestului imperial asupra întroducerei nouei legĭ militare în Finlanda, teatrul unor manifestațiunĭ politice, carĭ au trebuit suprimate cu forța publică. In semn de jale generală, séra casele n'au fost luminate, așa că în Helsingfors domnia o întunecime completă. In strada Esplanada se adună poporul în masse strigând: „Jos trădătorii de patrie!“ Poliția n'a putut restabili ordinea, ea a fost primită cu huídueli și cu o plóie de petri. A trebuit sĕ intervină un detașament de artilerie, care a reușit sĕ împrăscie pe demonstranțĭ. Au fost arestate peste 40 persóne.

O anecdotă despre Victor Hugo. Diarul „Echo de Paris“ aduce următórea anecdotă despre poetul al cărui centenar s'a celebrat la 26 Februarie nu numai în Paris, ci în tótă lumea cultă: Una din predilecțiile poetului era, când mergea cu „omnibus“-ul, de a nu lua loc în interiorul acestuia, ci sĕ se urce sus pe bordul lui, care în Paris pórtă numele de „Impériale“. Acésta o făcea cel mai ales, când trecea prin cartierul muncitorilor din Paris. Cardinalul Lavigerie, mergênd odată cu același omnibus, recunoscù pe poet, se urcà imediat și el și se aședà alăturea de poet dicênd; „Scuzațĭ, că V'am urmat, însĕ nu voiam sĕ fițĭ mai aprópe de cer, decât mine“.

Negustorie cu fete. Se scrie din Budapesta: Din rapórtele consulare reiese, că negoțul de fete în timpul din urmă a luat proporții enorme. Abia trece sĕptĕmâna, sĕ nu soséscă maĭ ales în portul Alexandriei câte un transport mai mare de fete, carĭ sunt vîndute pe banĭ bunĭ drept sclave la casele de prostituție. Fetele sunt mai ales grecóice în etate de 14 anĭ, dér sunt multe și din Ungaria, mai ales din ținuturile locuite de Săcui și de Românĭ, pe carĭ nisce agențĭ jidovĭ le ademenesc cu fel de fel de promisiunĭ în porturile române și de acolo le transportéză mai departe, mai ales la Alexandria. Victimele sunt culese de obiceiŭ din satele mai micĭ, din care causă miserabilii agențĭ scapă mai ușor de atențiunea poliției și gendarmerieĭ.

Rectificare. La scirea de erĭ, întitulată „anachronism“, culegătorul, la revisie, în loc sĕ pună în loc de 5 un zero, ca sĕ ésă 10 anĭ (Melchisedec murì la 1892), a vîrît litera *o* în cuvêntul *anĭ*, lăsând erórea în picióre și mai făcênd alta nouă pe deasupra (a*o*i).

Din Năsĕud.

Onorate D-le Redactor! Sâmbătă, 1 Faur a. c. corpul învĕțătoresc al școleĭ fundaț. elem. de băiețĭ și fetițe din Năsĕud ca în fie care an, așa și de astă-dată a aranjat în spațiósa școlă de gimnastică dela gimnasiul sup. fundaț. din loc *petrecere cu joc pentru copii*, în scopul ajutorării copiilor sĕracĭ dela acéstă școlă: cu cărțĭ, recuisite de scris, haine, material pentru lucrul de mână etc.

S'a representat la începutul petrecerei, prin 15 școlărițe ale școlei nóstre de fetițe, piesa teatrală: *„În împĕrăția Adevĕrului,“* comedie în trei acte, tradusă din germană și localisată prin M. Stim. Dómnă Angela Pletos, vecinic amabilă și cu tragere de inimă pentru sórtea celor năcăjițĭ.

Buna intențiune a corpului nostru didactic, precum și nobilul scop pentru care s'a aranjat acéstă petrecere, a atras în séra de 1 Faur un public numeros din localitate și jur, astfel că sucesul și moral și material al acestei petreceri a întrecut prevederile tuturora.

Cu deosebire succesul material al acestei petrecerĭ a fost preste așteptare favoritor, constatând-se: a) Venitele în total cu 409 cor. 71 banĭ b) Spesele cu 91 cor. 06 banĭ. c) Venitul curat cu 318 cor. 65 banĭ.

Cu ocasiunea acestei petrecerĭ, conform conspectului de cassă, au fost următórele suprasolvirĭ: Iosif Mihalașiŭ 1 cor., Alexandru Ionașc 60 fil. Iacob Pop dir. pens. 80 fil., Virgil Șotropa 1 cor., Alexandru Halița 80 fil., Emil Ștefanuțiu 20 fil., D-na Iosefina Alessi 60 fil., D-na Scharlotte Bening 60 fil., D-na Barbara Larionessi 1 c. 80 fil., Ioan Daniello 1 cor. 60 fil., Constantin Anton 1 cor., Ioan Tomuța 1 cor., Nicolau Anton locot. 1. cor., Vasile Pop not. pens. 60 fil. Iacob Pop prof. 1 cor., 20 fil., Alexandru Pălăgeșiŭ 1 cor., Carol Hutira 1 cor. 20 fil., D-r. George Linul 3 cor., Lazar Avram 1 cor. 20 fil., Teodor Zagrean 40 fil., Ioan Rusu not. 2 cor., Dr. Paul Tanco 2 cor. 60 fil., Petru Tofan 1 cor., Gregoriu Micula 80 fil., Gavrila Scridon 1 cor., D-na Ana Socaciŭ 9 cor. 20 fil., Teodor Simon 1 c. 60 fil., Iosif Ulrich 7 cor. 60 fil., Vasile Petri 10 cor., D-na Victoria Precup 1 cor. 60 fil., George Vertic 80 fil., Gregoriu Pletos 20 fil., Ioan Grancĭ 40 fil., Vasile Rebrean 60 fil., D-na Ida Brandt 60 fil., Ioan Pĕcurariŭ 1 cor., Marcus Pollak 2 cor., Hersch Brecher 3 cor., Vilchelm Vermescher 20 fil., Larion Bosga 1 cor. 20 fil., Dr. Emil Filipan 6 cor. 20 fil., Macedon Linul 26 fil., Ignațiu Șeni 1 cor. 60 fil.

Fără a participa la petrecere au binevoit a contribui în favorul acestei petrecerĭ, rescumpărându-șĭ biletele, următorii:

D-na Antonia Anca 2 cor., Dumitru Tomuța 2 cor., Bedő Dénes 2 cor., Nicolau Anton negutător 2 cor., Petru Lupu 2 cor., Leon Piciu 2 cor., D-na Elena Dr. Ioan Pop 4 cor., Emil Fetti 2 cor., D-na Fr. Goldschmidt 2 cor., Ioan Nescutiu preot 2 cor., D-ra Elisabeta Piorașiu 1 cor., Silivestru Murĕșan 1 cor., Aurel Balint 2 cor., D-ra Flórea Elia 1 cor., Octavian Doci 1 cor., Petru Neamțiu 1 cor., Ioan Sângeorzan 1 cor.

(Va urma).

Multămită.

Pentru ultima și mângăitórea onóre cu care au distins membrii societății române pe iubita nóstră Carolina I. Lengeru născ. Bucur Popp însoțind'o la locașul ei de odihnă vecinică în diua de 14 (27) Faur 1902, ne rugăm sĕ primițĭ cea mai ferbinte mulțămită.

Cu deosebire mulțămim Reuniunei române de cântărĭ și în special conducĕtoriului corului, membrilor și membrelor din cor pentru duiósele cântărĭ la slujba divină, și parochului local pentru aprețiarea modestelor prestațiunĭ ale reposatei pentru societatea nóstră românéscă.

Brașov, 4 Martie 1902.

Membrii familiei.

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 4 Martie. Ultimul buletin lunar al ministeriului de finanțe asupra situației tesaurului de stat pentru primele 9 lunĭ ale anuluĭ financiar 1901—1902, presentă 167,560.950 Lei încassărĭ și 150,363,646 Lei cheltuielĭ, prin urmare un escedent de 17,197.304

Haga, 3 Martie.. După date sigure, numĕrul luptătorilor burĭ este actualmente de 20,000; în numĕrul acesta nu sunt socotițĭ resculații, carĭ vin mereu din Capland și al căror numĕr chiar după calcul engles e de 10,000. Ministru-președinte din Capland Sir Gordon *Sprigg* dice, că teritoriul ocupat de comandele lui *Maritz*, *Theron* și *Malan* este de 100, mii chilometrĭ pătrațĭ. Jumĕtate din africanderii, carĭ populéză acest teritoriu, sunt resculați, așa că Burii au în Caplanda cel mai puțin *180.000 de aderențĭ.*

Sofia, 3 Martie. A făcut penibilă impresie scirea, că Țarul refusă sĕ priméscă pe principele Ferdinand.

Diverse.

De ce nu se spală Dewett? Intr'un cerc anglo-frances dintr'un hotel de lângă Bois de Boulogne, la Paris, veni vorba despre rĕsboiul din Transvaal. Unii lăudau tenacitatea Englesilor, alții bravura incontestabilă a Burilor și toțĭ erau de acord asupra valorii militare a lui Dewett. O Englezóică jingoistă, care asista la conversațiune, ca sĕ nu se arate, că victoriile lui Dewett ar puté s'o influințeze în judecata sa asupra eroului bur, recunoscù spontaneu, că în adevĕr acesta merită admirațiunea și a Englesilor, dér găsindu-i cusurul, că Dewett umblă murdar, dise: „Da, Dewett e un bun general, dér umblă nespălat“. Un Frances, vecin al ei, esplicà imediat causa acestui fenomen: — „Da, Lady, Dewett nu se spală, așa e. Dér scițĭ pentru-ce?“ — „Pentru ce?“ — „Pentru-că Dewett păstréză dușurile pentru Englesĭ!“ — Tablou.

Conducĕtorii rĕsboiului din 1866. Max *Harden*, renumitul diarist berlines publică în revista lui sĕptĕmânală *„Zukunft“* conduita conducĕtorilor armatei austriace în rĕsboiul dela 1866. Ĕtă câteva nume:

Benedek: Nicĭ beliduce, nicĭ strateg. La conducerea armatei are lipsă mare de ajutor. Se bucură de popularitate.

Henikstein: 50—51 anĭ, robust, sănĕtos, înțelept; el va conduce tóte operațiunile.

Conte Clam-Gallas: Mai bucuros merge la prând, decat în tabĕră. Când vine rêndul la atac, tot-déuna o scrîntesce.

Prințul de Würtemberg, general de brigadă: 41 anĭ, slăbuț, îndrăsneț. Se crede mare strateg, însĕ sciința stă departe de el. Se laudă bucuros, are mulțĭ admiratorĭ, dér și mulțĭ inimicĭ.

Conte Festetich, mareșal: N'are nicĭ ideie de comandarea unui corp de armată. E bun general de cavalerie. Are marĭ protecții, dér face și bine. In actuala sa posiție militară e atât cât zero.

Colonelul Gorz: Șef de stat major. Om de spirit, ofițer instruit.

Conte Huyn, generalissim: Unul din cei mai escelențĭ iesuițĭ ai Austriei; deștept, viclean, periculos. Capacitate militară nu are, însĕ e soldat energic și consecuent.

Koller, generalissim: E cunoscut penenergia și rigórea lui. Esperiențe belice nu are. Figură urgisită.

Mondl, colonel: Fin, cult, unul din cei mai bunĭ vice-generalĭ.

Br. Edelsheim: Cel mai îndrăsneț și mai sdravĕn general de cavalerie al epocei actuale. In 1859 s'a afirmat deplin. Are judecată corectă. Tînĕr, viguros, fórte iubit și stimat.

Prințul Holstein: După nascere prinț, altceva nimic.

37 milionarĭ. La milionarul Widener din Filadelfia s'a dat deunădĭ un prând rar în felul sĕu. Widener a învitat la masă pe prim-milionarul I. P. Morgan, ca sĕ-i privéscă galeria de tablourĭ. Morgan îșĭ pune capul după picturĭ și a promis lui Widener că-l va cerceta. Atuncĭ Widener s'a gândit sĕ învite și pe ceilalțĭ milionarĭ mai mititei. Așa s'a și întêmplat, și 37 milionarĭ ocupau loc la masa încărcată cu bucate alese. Afară de Morgan ei erau stăpânii a 500 milióne dolarĭ. Prândul s'a petrecut în liniște, el însĕ a costat o avere întrégă.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***

Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Purta o pălărie de postav móle, o geantă de postav la șold susținută de-o curea, palid la față și mișcat, când înaintà se-șĭ céră biletul privi instinctiv ceasornicul și întorcêndu-se cătră Claretie îi dise: „Ĕtă, sunt 19 anĭ de când aștept acéstă clipă!“

Nu voiŭ uita nicĭ-odată — dice Jules Claretie — impresia profundă și sublimă ce i-o pricinui din tren marelui poet, atuncĭ în vêrstă de 67 de anĭ, vederea primului soldat frances. Era un detașament, care bătea în retragere dela Mezières spre Paris. Nisce bieţĭ ómenĭ truditĭ, plinĭ de praf, de noroiŭ, palidĭ, descuragiațĭ ședând séu culcațĭ de-alungul drumului. Vĕdênd pe primul soldat în pantalonĭ roșii și chipiu albastru, lacrimĭ bogate curseră din ochii poetului, care ridicându-se se înclinà peste feréstra vagonului și cu o voce limpede și tremurândă de emoție strigă: „Trăiéscă Franța, trăiéscă armata francesă, trăiéscă Patria!!...“ Intorcêndu-se apoi spre Claretie repetà cu ochii plinĭ de lacrimĭ: „Ce revedere sĕ-i revedĭ astfel învinșĭ pe soldații țĕrei mele!“

Călĕtorii ajunseră la Tergnier. Era ceasul prândului. Sala bufetului plină de lume. Provisiunĭ puține.

„Nu e decât pâne, brânză și vin“ dise Claretie.

„E prea mult!“ adause poetul și Claretie îi cerù cinstea de-ai oferi acest prim prând în Franța.

„Ții mult?“ dise zimbind Victor Hugo.

— „Te rog!“

— „Atuncĭ... cu plăcere!“

La 10 ceasurĭ trenul întrà în gara de nord. Rude și prietinĭ și adoratorĭ ai poetului așteptau la gară. Glóta era enormă. Poetul fù dus în triumf până la casa unui cunoscut și coborându-se din trăsură se adresà mulțimei:

„Voi îmĭ plătițĭ într'un minut 19 anĭ de exil!“

A doua di îi scrise lui Claretie: „Ne va lega de aicĭ înainte o legătură puternică și neuitată: reîntrarea în Franța!“

Bucurescĭ. *Zach.*

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicî înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banî pentru recomandaţie.)

Cărţi pentru comercianţi şi funcţionarî de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă, de *I. C. Panţu.* O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea Paginî I—VIII + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială" de *I. C. Panţu.* Conţine modele de circulare, scrisorî de informaţiunî, recomandaţiunî şi acreditive: scrisorî în comerciul cu mărfurî, comisiune şi espediţiune; cestiunî cambiale, afacerî cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu.* Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş: 2 coróne (+ 10 banî porto).

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu.* Arată calcularea intereselor pe anî, pe lunî şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Un capitol din *Contabilitatea duplă* de *I. C. Panţu.* Traoteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru şcólele poporale de F. E. Lurtz. Tradusă de un învĕţător după a 9 ediţie germână. Anul I şi II. de şcólă. Numerii 1—10, 10—20 şi 20—100. Preţul 40 b. plus 5 b. porto.

Geografia Ungariei şi elemente din geografia generală pentru şcólele poporale de Dr. Nicolau Pop, conrector, profesor şi asesor consistorial, revĕdută şi îndreptată mai ales cu privire la date statistice de Nicolau Pilţia, profesor la gim. rom. gr. or. din Braşov. Ediţiunea a şéptea (cu charta Ungariei) Preţul 50 b. plus 10 b porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţéră sĕracă". Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Recompensele şi pedepsele în şcóla poporală, studiu pedagogic de *d. Darn,* cu un adaus, 64 pag. format mare. preţul 60 banî, sĕ póte procura dela Tipografia A. Mureşianu, precum şi dela autor şi în di librariî.

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

Scrierî istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan,* fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa", interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pintea Vitézul", tradiţiunî legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind forte interesante tradiţiunî şi istorisirî din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banî plus 6 banî porto.

„Românul în sat şi la óste". Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul,* cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almăşianu", schiţe biografice de *Ioan Popea.* Broşura acésta, presentă şi multe momente de insemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Reflexiunî fugitive" la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László întitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása", scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banî. (+ 56 p.)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banî. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Pentru memoria lui Avram Iancu", apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banî porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal", studiu psihologic poporal de I. *Paul.* Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu.* Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

„Clipe de repaus" de *Sorcovă.* Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orî-cărui salon. Preţul 2 coróne (Pentru România 2 Lei 50 banî) porto estra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi nişte povestirî scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai puî jos, până nu ai cetit'o tótă. Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţului indicat plus 20 banî porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 05
Renta de coróne ung. 4%	97.35
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	120 20
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	160 85
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.—
Bonurî rurale ungare 4%	96.85
Bonurî rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	191.—
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	156. -
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de aur austr.	120.85
Losurî din 1860.	154.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.34
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	718.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	762.75
Napoleondorî	19.07
Mărcî imperiale germane	$117.22^1/_2$
London vista	239.95
Paris vista	95.45
Rente de coróne austr. 4%	99.05
Note italiene	93.30

Cursul pieţei Braşov.

Din 4 Martie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.80	„	18.84
Napoleond'orî.	„	19.—	„	19.04
Galbenî	„	11.34	„	11.40
Ruble Rusescî	„	127.—	„	128.—
Mărcî germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescî	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

CONVOCARE

Domnii membri ai societăţii de împrumut şi păstrare „AURORA" sunt învitaţî a participa la

a XXVIII-a adunare generală ordinară

care va avea loc **Duminecă în 23 Martie 1902 la 10 óre a. m.** în localitatea institutului „Aurora" din Năsĕud.

Pentru casul când acéstă adunare nu s'ar putea ţinea din lipsa voturilor recerute, prin acésta se convócă tot-odată a doua adunare, care va avea loc în 30 Martie 1902 la órele şi locul fixat, în care vor aduce hotărîrî valabile membriî presenţî.

Ordinea ḑilei:

1) Raportul direcţiunei şi al comisiunei censurătóre
2) Statorirea bilanţului pro. anul 1901, distribuirea profitului, darea absolutoriului pentru anul de gestiune espirat.
3) Alegerea a doi membri în consiliul administrativ pe timp de 3 anî.
4) Alegerea comisiunei censurătóre pe timp de un an.
5) Propunerile consiliului administrativ şi eventual alte propunerî insinuate în sensul statutului.

Năsăud 23 Februarie 1902.

Direcţiunea.

Nr. 439,3—3.

13—1902
végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt birósagi végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassoi kir. törvényszék 1900. évi 7575 számu végzése következtében Dr. Motok Miklos fogarasi ügyvéd által képviselt „Furnica" takarékpénztár javára Dugala Dávid és társai ellen 178 kor. s jár. erejéig 1900 évi november hó 5-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le foglalt és 934 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m.: gazdasági eszközök, szekér, takarmány és lábas jószágok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sárkányi kir. járásbiróság 1900 évi V. 212/4 sz. végzése folytán 178 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1899 évi január hó 19 napjától járó 6% kamatai, $^1/_3$% váltódij és eddig összesen 85 kor. 80 fil. biróilag már megállapitott költségek erejéig Mundrán alperesek lakásán leendő eszközlesére **1902 évi Márczius 10 napjának d. u. 2 órája** határidoül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 208. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sárkányban, 1902 évi február hó 26-án.

Józsa Sándor,
kir. bir. vghjtó.

444 1—1.

Sz. 483—190
tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az „Albina" takarékpénztár és hitelintézet brassói fióktelepe végrehajtatónak, Jonika D. Juon végrehajtást szenvedő elleni 3782 kor. tőke-követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék a zernesti kir. járásbiróság) területén lévő 1-ször., a predeali 93 sz. tjkvben foglalt 11638 hrsz. fekvőre 368 koronában megállapitott kikiáltási árban Buksa György predeali lakos kárára és veszélyére; a 11993 hrsz. fekvőre 11 koronában megállapitott kikiáltási árban, a 11994 hsz. fekvőre 55 kroában megállapitott kikiáltási árban, a 12002 hrsz. fekvőre 33 kroában megállapitott kikiáltási árban Dr. Manoiu Miklós brassói ügyvéd kárára és veszélyére. a 12110/1, 12110/2 hrsz. fekvőre 73 kor.-ban megállapitott kikiáltási Stancsu Anton predeali lakos kárára és veszélyére; 2-szor., a predeali 158 sz. tjkvi 12114/2. 12115/1 hrsz. egész fekvőre 48 kroában megállapitott kikiáltási árban; és 3-szor a predeali 118 sz. tljkvbeni 12107, 12108, 12111, 12126/1 hrsz. egész fekvőre 80 kroában megállapitott kikiáltási árban Stancsu Stancsu Anton predeali lakos kárára és veszélyére, még pedig a predeali 93 sz. tljkvbeni C/1 alatt Plesoiu Bratu Anna javára és a predeali 118 sz tljkvben C/3—4 sz. alatt Jonika N. Dionisie és neje Mária javára bekebelezett haszonélvezeti jogok érintetlen hagyásával az árverest elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi április hó 4-ik napján délelött 10 órakor** a Predeal község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett, árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában. kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1902 évi január hó 28-ik napján.

413.1—1. **A kir. törvszék mint tlknyvi hatóság.**

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.